

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลของสถานศึกษาในจังหวัดสมุทรสงคราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งประเมินการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลของสถานศึกษาในจังหวัดสมุทรสงคราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 จากการวิเคราะห์แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินและการดำเนินงานตามโรงเรียนมาตรฐานสากล สรุปสังเคราะห์การประเมินเชิงระบบโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล (World-Class Standard School) โดยใช้รูปแบบจำลอง CIPP (Context-Input-Process-Product : CIPP Model) ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) (Daniel L. Stufflebeam, 2003 อ้างถึงใน วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์, 2554 : 147-148) ตามองค์ประกอบ 4 ด้านคือ 1) ด้านบริบทเพื่อตรวจสอบวัตถุประสงค์ของโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลที่คาดหวังให้ “นักเรียน” มีศักยภาพเป็นพลโลก ว่าวัตถุประสงค์ดังกล่าวยังมีความเหมาะสมอยู่ในระดับใด และมีข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไขอย่างไร 2) ด้านปัจจัยนำเข้าเพื่อตรวจสอบระดับคุณภาพของปัจจัยนำเข้า 3 ปัจจัย คือ คุณภาพของครู คุณภาพของผู้บริหารโรงเรียน และคุณภาพของปัจจัยพื้นฐาน 3) ด้านกระบวนการเพื่อตรวจสอบระดับการปฏิบัติงานตามแนวปฏิบัติที่กำหนดไว้ 3 ด้าน คือ แผนนโยบายการพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล องค์ประกอบการบริหารคุณภาพ 7 หมวด และการจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล 4) ด้านผลผลิตเพื่อตรวจสอบระดับการบรรลุผลสำเร็จตามความคาดหวังในโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลที่คาดหวังให้ “นักเรียน” มีศักยภาพเป็นพลโลกโดยมีความเป็นเลิศวิชาการ สามารถสื่อสารได้อย่างน้อยสองภาษา ถิ่นทางความคิด ผลงานอย่างสร้างสรรค์ และร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคมโลก ว่าความคาดหวังดังกล่าวบรรลุผลสำเร็จในระดับใด ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การวิเคราะห์ เชิงเนื้อหา (Content Analysis) สถิติค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยสามารถสรุปและอภิปรายผลได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

การนำเสนอสรุปผลการวิจัยในครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม และสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และ 2) ผลการวิเคราะห์เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย รายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามและสถานศึกษา

กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 157 คน เป็นเพศชายร้อยละ 22.3 และเป็นเพศหญิงร้อยละ 77.7 ด้านอายุ อายุน้อยกว่า 35 ปี ร้อยละ 47.1 อายุ 35 – 45 ปี ร้อยละ 18.5 อายุ 46 – 55 ปี ร้อยละ 16.6 และอายุ 56 ปีขึ้นไป ร้อยละ 17.8 ด้านอายุราชการ อายุราชการต่ำกว่า 5 ปี ร้อยละ 33.1 อายุราชการ 5 – 15 ปี ร้อยละ 31.8 อายุราชการ 16 - 25 ปี ร้อยละ 10.8 และอายุราชการ 26 ปีขึ้นไป ร้อยละ 24.2 ด้านวุฒิการศึกษาสูงสุด สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 56.1 ระดับปริญญาโท ร้อยละ 43.9 ด้านกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานฯ ร้อยละ 7 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ร้อยละ 16.6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ร้อยละ 24.2 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ร้อยละ 8.9 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ร้อยละ 10.2 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ร้อยละ 6.4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมฯ ร้อยละ 19.1 และกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาฯ ร้อยละ 7.6

2. ผลการวิเคราะห์เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย

การนำเสนอสรุปผลการวิจัยในส่วนนี้เป็นการนำเสนอผลการประเมินเชิงระบบโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล (World-Class Standard School) ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อสืบค้นหาข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลตามองค์ประกอบ 5 ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และด้านผลกระทบ ตามลำดับดังนี้

2.1 ผลการประเมินด้านบริบท

ด้านบริบท โดยภาพรวมพบว่า วัตถุประสงค์ของโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลที่มีความคาดหวังให้นักเรียนมีความเป็นเลิศวิชาการ สื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา ล้ำหน้าทางความคิด ผลิตงานอย่างสร้างสรรค์ และร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคมโลก มีความเหมาะสมในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ด้านผลิตงานอย่างสร้างสรรค์ ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ นักเรียนมีความสามารถประเมิน แสวงหา สังเคราะห์ และใช้ข้อมูลข่าวสารอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินการให้สำเร็จ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านสื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสามารถสอบผ่านการวัดระดับความสามารถทางภาษาจากสถาบันภาษานานาชาติ แต่ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เห็นว่าด้านความเป็นเลิศวิชาการมีความเหมาะสมมากที่สุด และมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางพัฒนาว่า

วัตถุประสงค์ชัดเจนดี ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการได้ และเหมาะสมสำหรับการเตรียมนักเรียนเข้าสู่อาเซียนได้ แต่ควรจะปรับเป็นมาตรฐานสากลทั้งระบบ ทำทุกระดับชั้น ทั่วประเทศ โรงเรียนต้องนำความคาดหวังมาวางแผนบริหารจัดการ ควรมีการเตรียมความพร้อมทั้งครูและนักเรียนให้มากกว่านี้ เพราะทั้งสองส่วนยังไม่มีความพร้อมก็ไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้ กระทรวงควรมีโครงการให้นักเรียนในสมาคมอาเซียนได้ทำกิจกรรมด้านใดด้านหนึ่งร่วมกัน หรือให้มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับนานาชาติให้มากขึ้น และประเด็นนักเรียนมีความสามารถระบุประเด็นทางเศรษฐศาสตร์ วิเคราะห์ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและนโยบายสาธารณะ เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายและผลตอบแทนได้ นักเรียนเห็นว่าคาดหวังกับนักเรียนสูงเกินไป

2.2 ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า

ด้านคุณภาพครู โดยภาพรวมพบว่า ครูผู้สอนในโรงเรียนมาตรฐานสากลมีคุณภาพในระดับมาก ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ครูใช้การวิจัย สื่อ นวัตกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถ และความเชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านวิชาการผ่านการประเมินในระดับชาติ ครูผู้สอนมีความรู้ ความสามารถและความเชี่ยวชาญด้านอาชีพผ่านการประเมินในระดับชาติ ครูใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ICT) ในการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการเผยแพร่ผลงานทั้งระบบออนไลน์ (Online) และออฟไลน์ (Offline) ครูใช้หนังสือ ตำราเรียนและสื่อที่เป็นภาษาสากลในการจัดการเรียนการสอน ครูสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร และครูสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนกับนานาชาติ ตามลำดับ

ด้านคุณภาพของผู้บริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์และสามารถนำโรงเรียนสู่การเป็นมาตรฐานสากล ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำทางวิชาการ (Academic Leadership) ที่มีผลงานปรากฏเป็นที่ยอมรับ ผู้บริหารมีการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ ผู้บริหารมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารและการบริหาร ผู้บริหารสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร ผู้บริหารมีประสบการณ์ในการอบรมศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษานานาชาติ ตามลำดับ

ด้านคุณภาพของปัจจัยพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ โรงเรียนมีครูที่มีความรู้ตรงสาขาวิชาที่สอนเพียงพอ โรงเรียนจัดให้มีหนังสือ/ ตำราเรียนที่มีคุณภาพระดับมาตรฐานสากล เพื่อให้ให้นักเรียนได้ใช้เรียนอย่างเพียงพอ โรงเรียนมีห้องสมุด แหล่งเรียนรู้ศูนย์วิทยบริการ (Resource Center) ที่มีสภาพแวดล้อมบรรยากาศเอื้อต่อการให้บริการ มีสื่อที่พอเพียงเหมาะสมทันสมัย มีกิจกรรมที่ส่งเสริมการอ่าน การเรียนรู้และค้นคว้าอย่างหลากหลาย โรงเรียนมีห้องทดลอง ห้องปฏิบัติการ และมีอุปกรณ์

เทคโนโลยีที่ทันสมัย เน้นความเป็นเลิศของนักเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้อย่างพอเพียง และสามารถเชื่อมโยงเครือข่าย เพื่อการเรียนรู้และสืบค้นข้อมูลได้รวดเร็ว โรงเรียนมีเครือข่ายอินเทอร์เน็ต แบบความเร็วสูงเชื่อมโยงครอบคลุมพื้นที่ของโรงเรียน โรงเรียนมีจำนวนครูมีอัตราส่วนครู 1 คน ต่อนักเรียนไม่เกิน 20 คน โรงเรียนมีห้องเรียนอิเล็กทรอนิกส์มัลติมีเดีย (Electronic Multi – Media Classroom) ตามลำดับ

2.3 ผลการประเมินด้านกระบวนการ

การปฏิบัติตามแผนนโยบายการพัฒนาโรงเรียนมาตรฐานสากล โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ โรงเรียนจัดการศึกษา ที่ยึดการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ ปลูกฝังวัฒนธรรมการเรียนรู้โดยสนับสนุนการเรียนรู้ของ บุคลากรและนักเรียน โรงเรียนบริหารจัดการโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศและข้อเท็จจริงที่เชื่อถือได้ โรงเรียนมีบทบาทช่วยเหลือชุมชนและสังคม รวมทั้งให้ความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ โรงเรียน กำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียนจากความร่วมมือของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โรงเรียนให้คณะครูและ บุคลากรมีความคล่องแคล่วและกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน โรงเรียนมุ่งสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ เพื่อให้เกิดนวัตกรรมสำหรับการพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนบริหารแบบมุ่งเน้นผลงานและสร้างคุณค่า ไปที่ผลสำเร็จของผู้เรียน โรงเรียนมีการเตรียมนักเรียนให้พร้อมสำหรับการดำรงชีวิตในอนาคต โรงเรียนมีการจัดการเชิงระบบและมีกระบวนการทำงานที่ชัดเจน และโรงเรียนเปิดโอกาสให้ครู บุคลากร และผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการคิดและตัดสินใจในการจัดการศึกษา ตามลำดับ

การปฏิบัติตามองค์ประกอบการบริหารคุณภาพ 7 หมวด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ โรงเรียนจัดทำข้อมูลสารสนเทศ แสดงผลงานด้านการพัฒนาครู โรงเรียนจัดอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมให้มีบรรยากาศที่เอื้อต่อ การทำงาน โรงเรียนจัดทำข้อมูลสารสนเทศแสดงผลงานด้านการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียน จัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบรอบด้าน โรงเรียนจัดทำข้อมูลสารสนเทศแสดงผลงาน การพัฒนาหลักสูตรและการสอน โรงเรียนจัดทำข้อมูลสารสนเทศแสดงผลงานด้านความสัมพันธ์ กับนักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน โรงเรียนสรรหา ว่าจ้าง บรรจุและรักษามูลค่าครูให้พร้อมสำหรับ การปฏิบัติงานในโรงเรียนมาตรฐานสากล โรงเรียนมุ่งสร้างความผูกพันและความพึงพอใจให้แก่ บุคลากร โรงเรียนจัดการกระบวนการทำงานให้มีความชัดเจน ลดขั้นตอนคล่องตัว และมีประสิทธิภาพ โรงเรียนนำวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) มาใช้ในการบริหารจัดการครอบคลุมภารกิจทุกด้าน ของโรงเรียน โรงเรียนมีระบบการจัดการความรู้ (KM) และการสร้างนวัตกรรมเผยแพร่ทั้งใน ประเทศและต่างประเทศ โรงเรียนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การบริหารจัดการทั้งในและต่างประเทศ ตามลำดับ

การจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ โรงเรียนจัดทำโครงสร้างหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากลในแต่ละช่วงชั้น โดยระบุชั้น ภาคเรียน รหัสวิชา ชื่อวิชา ชั่วโมง หน่วยกิต โรงเรียนใช้หนังสือ ตำราเรียน สื่อที่มีคุณภาพระดับสากล โรงเรียนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาประกอบด้วยสาระพื้นฐาน สาระเพิ่มเติม และสาระเพิ่มเติมความเป็นสากล โรงเรียนจัดสาระเพิ่มเติมความเป็นสากลด้านภาษาอังกฤษเพิ่มเติมไปจากการเรียนภาษาอังกฤษในรายวิชา พื้นฐานปกติ โรงเรียนจัดการเรียนการสอนโดยใช้ระบบห้องเรียนคุณภาพ โรงเรียนจัดการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์เป็นภาษาอังกฤษ โรงเรียนจัดหลักสูตรทางเลือกที่เทียบเคียงกับหลักสูตรมาตรฐานสากล เช่น EP, MEP, IEP, IB โรงเรียนจัดสาระเพิ่มเติมความเป็นสากลด้านทฤษฎีความรู้ (Theory of Knowledge) และโรงเรียนใช้ระบบการวัดผลและประเมินผลแบบมาตรฐานสากล โดยประเมินจากการสอบข้อเขียน สัมภาษณ์ สอบปากเปล่า และสามารถเทียบโอนผลการเรียนกับสถานศึกษาระดับต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ตามลำดับ

2.4 ผลการประเมินด้านผลผลิต

เป็นเลิศวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ นักเรียนสามารถเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นในอัตราสูงนักเรียนมีความสามารถ ความถนัดเฉพาะทางเป็นที่ประจักษ์ สามารถแข่งขันในระดับประเทศ นักเรียนได้รับรางวัลจากการแข่งขันทางวิชาการหรือวิชาชีพระดับประเทศ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านการประเมินระดับชาติอยู่ในระดับดี และนักเรียนมีผลการเรียนที่สามารถถ่ายโอนกับสถานศึกษาระดับต่างๆ ในนานาชาติได้ ตามลำดับ

ด้านผลผลิตสื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ นักเรียนใช้ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ หรือภาษาต่างประเทศอื่นๆ ในการสื่อสารได้ดี และนักเรียนสามารถสอบผ่านการวัดระดับความสามารถทางภาษาจากสถาบันภาษา ตามลำดับ

ล้ำหน้าทางความคิด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ นักเรียนสร้างกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และจัดทำโครงการที่เสนอแนวคิดเพื่อสาธารณะประโยชน์ นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ กล้าเผชิญความเสี่ยง สามารถใช้ความคิดระดับสูง มีเหตุผล และวางแผนจัดการสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ได้ และนักเรียนสามารถสร้างสรรค์ความคิดใหม่ๆ เพื่อประโยชน์ต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติ ค่านิยม และความเชื่อของตนเองและผู้อื่น ตามลำดับ

ผลิตงานอย่างสร้างสรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ นักเรียนมีความสามารถประเมิน แสวงหา สังเคราะห์ และใช้ ข้อมูลข่าวสารอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินการให้สำเร็จ นักเรียน มีผลงานการประดิษฐ์ สร้างสรรค์ และออกแบบผลงานเข้าแข่งขันในเวทีระดับชาติ นักเรียน มีความรอบรู้ด้านทัศนภาพ (ภาษาภาพ สัญลักษณ์ สัญรูป) รู้จักตีความ สร้างสื่อในการพัฒนาการคิด การตัดสินใจ และการเรียนรู้ให้ก้าวหน้าขึ้น และนักเรียนสามารถใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ ออกแบบสร้างสรรค์งาน สื่อสาร นำเสนอ เผยแพร่ และแลกเปลี่ยนงานได้ในระดับชาติ ตามลำดับ

ร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคมโลก โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณา เป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อสังคมและเป็นพลเมืองดีสามารถจัดการและ ควบคุมเทคโนโลยี เพื่อส่งเสริมให้เกิดประโยชน์ต่อสาธารณะและปกป้องคุ้มครองสิ่งแวดล้อม และ อุดมการณ์ประชาธิปไตย สังคมไทยและสังคมโลก นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักใน ความหลากหลายทางวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและประเพณีของนานาชาติ นักเรียนมีความตระหนักรู้ ในภาวะการณ์ของโลก สามารถเรียนรู้และจัดการกับความซับซ้อน และนักเรียนมีความสามารถ วิเคราะห์ผลกระทบทางเศรษฐกิจและนโยบายสาธารณะ เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายและผลตอบแทนได้ ตามลำดับ

การอภิปรายผล

การศึกษาวิจัยการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลของสถานศึกษาในจังหวัดสมุทรสงคราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบซีป (CIPP Model) ของสตัฟเฟิลบีม (Daniel L. Stufflebeam, 2003 อ้างถึงใน วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์, 2554 : 147-148) มีประเด็นตามวัตถุประสงค์ที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การประเมินด้านบริบท

ด้านบริบท โดยภาพรวม พบว่า วัตถุประสงค์ของโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล ที่มีความคาดหวังให้นักเรียนมีความเป็นเลิศวิชาการ สื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา ล้ำหน้าทาง ความคิด ผลิตงานอย่างสร้างสรรค์ และร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคมโลก มีความเหมาะสมสอดคล้อง กับแนวนโยบายทางการศึกษาที่มุ่งสู่มาตรฐานสากลในระดับมาก ที่ผลการประเมินปรากฏเช่นนี้ สาเหตุอาจเนื่องมาจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553 : 3) ได้แสดงเจตนารมณ์ มุ่งมั่นที่จะบรรลุความคาดหวังสำคัญ เพื่อสนองการพัฒนาการจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้รับ การพัฒนาให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ อันหมายถึง เป็นคนดี เป็นคนเก่ง เป็นคนที่สามารถดำรงชีวิต

ได้อย่างมีคุณค่าและมีความสุข บนพื้นฐานของความเป็นไทย ภายใต้บริบทสังคมโลกใหม่ รวมทั้งเพิ่มศักยภาพและความสามารถในการแข่งขัน เพื่อสนองตอบต่อแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ ตลอดจนพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ การดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล (World-Class Standard School) เป็นกลยุทธ์หนึ่งที่ตอบสนองต่อการพัฒนาด้านการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2545-2554) ที่ได้กำหนดวิสัยทัศน์ประเทศไทยมุ่งพัฒนาสู่ “สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน (Green and Happiness Society)” กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทย ผู้สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนที่มีคุณธรรม นำความรู้ ส่งเสริมให้คนไทยเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต เพื่อความสำเร็จทางการศึกษาในโลกยุคโลกาภิวัตน์ ดังนี้ 1) เตรียมความพร้อมนักเรียนเพื่อให้เทียบเคียงนานาชาติได้ 2) ออกแบบใหม่ให้โรงเรียนเพื่อความเสมอภาค ความเป็นเลิศ และความสามารถระดับโลกให้นักเรียนทุกคน 3) สำรวจความรู้ของครูและผู้บริหารด้านความเป็นสากล 4) สร้างความเข้มแข็งทางภาษา ตั้งแต่ระดับประถมถึงระดับวิทยาลัย 5) มีโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับนานาชาติ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จุฬารัตน์ มาเสถียรวงศ์ และคณะ (2549 : บทคัดย่อ) เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2550 : บทคัดย่อ) และพิณสุดา สิริธรรังศรี (2552 : บทคัดย่อ) พบว่า สภาพปัจจุบันและแนวโน้มของโลกที่ส่งผลกระทบต่อการศึกษาไทย ในอนาคต 10-20 ปี ข้างหน้า จะต้องเผชิญกับแนวโน้มสำคัญและความไม่แน่นอนในด้านต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อสังคม เด็ก เยาวชน และการศึกษาไทย ซึ่งแนวโน้มเหล่านี้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องมีนโยบาย และยุทธศาสตร์ทางการศึกษาที่เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลก ทิศทางของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในทศวรรษใหม่จะเชื่อมโยงกันมากขึ้น เพื่อให้การศึกษาไทยเป็นการเตรียมการพัฒนาคนไทยสำหรับสังคมโลกในอีก 10-20 ปีข้างหน้า และเพื่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ควรเร่งดำเนินการเป็น 3 ระยะ คือ 1) ระยะเร่งด่วน ต้องเร่งรัดพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกระดับ โดยเฉพาะขั้นพื้นฐานและอุดมศึกษา 2) ระยะกลาง ต้องเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษา 3) ระยะยาว ต้องปรับระบบการบริหารและการจัดการศึกษา ซึ่งเป็นไปตาม จุมพล นิมมานิช (2552 : บทคัดย่อ) ที่ระบุว่า การประเมินบริบทต้องประเมินสถานะแวดล้อมของนโยบาย/ แผนงาน/ โครงการ เพื่อหาความต้องการจำเป็น (Needs) สภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ตลอดจนปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านสื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสามารถสอบผ่านการวัดระดับความสามารถทางภาษาจากสถาบันภาษานานาชาติ แต่ก็ยังมี

ความเหมาะสมในระดับมาก ผลจากการสัมภาษณ์ ทำให้ทราบสาเหตุ ดังที่ผู้บริหาร ครูและนักเรียน แสดงความเห็น ว่า การทดสอบกับทีมสถาบันภาษานานาชาติที่ได้รับการรับรอง มีน้อยและทาง สพฐ. ควรจัดหาสถาบันภาษานานาชาติ เพื่อให้ให้นักเรียนได้ทดสอบและควรจัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนให้นักเรียนสอบฟรี

2. การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า

ด้านคุณภาพครู โดยภาพรวมพบว่า ครูผู้สอนในโรงเรียนมาตรฐานสากลมีคุณภาพในระดับมาก ที่ผลการประเมินปรากฏเช่นนี้ สาเหตุอาจเนื่องมาจากหน่วยงานทางการศึกษาได้มีการงานรับถึงสภาพการเปลี่ยนแปลงของโลกาภิวัตน์ กำหนดแนวดำเนินการเพื่อส่งเสริมคุณภาพครูไว้พอสรุปได้ดังนี้ ในปี 2550 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้เสนอนโยบายและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติในช่วงปี พ.ศ. 2551-2555 ทั้งนี้ หัวใจสำคัญของการปฏิรูปรอบ 2 รัฐบาลได้มุ่งเน้นเรื่องคุณภาพการศึกษา โดยเน้นคุณภาพครูเป็นพิเศษ เพราะเป็นปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่คุณภาพผู้เรียน และเป้าหมายของการเรียนต้องนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ที่ให้ผู้เรียนมีความรู้คือ เก่ง มีคุณธรรม จริยธรรม และต้องมีความภาคภูมิใจ

ในรากเหง้าของความเป็นไทย สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2552ก : 13) ได้จัดทำรายงานสมรรถนะการศึกษาไทยในเวทีสากลโดยใช้ดัชนีตัวชี้วัดของสถาบัน International Institute for Management Development (IMD) มีข้อเสนอแนะให้ ยกระดับคุณภาพการศึกษา มุ่งเน้น “คุณภาพ” ให้มากขึ้นทั้งคุณภาพครู คุณภาพผู้เรียน และคุณภาพระบบการศึกษารวมทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดการศึกษาโดยเฉพาะในวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ

ในบทความทางวิชาการเรื่อง Learning from World-Class School ซึ่งสรุปการจัดอันดับทางการศึกษา ว่าลักษณะสำคัญของโรงเรียนมาตรฐานสากลมี 4 องค์ประกอบ คือ 1) การกำหนดมาตรฐานสูงในระดับสากล (High universal standard) 2) การตรวจสอบได้และการเป็นอิสระ (Accountability and autonomy) 3) การส่งเสริมความเป็นมืออาชีพของครู (Strengthened teacher and professionalism) และ 4) การเรียนรู้ของแต่ละบุคคล (Personalized learning) เน้นการจัดหลักสูตรให้เหมาะสมกับแต่ละบุคคล สำหรับประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ครูสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร และครูสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ในการจัดการเรียน การสอนกับนานาชาติ

ด้านคุณภาพผู้บริหาร โดยภาพรวม พบว่า ผู้บริหารในโรงเรียนมาตรฐานสากลมีคุณภาพในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือผู้บริหารมีวิสัยทัศน์และสามารถนำโรงเรียนสู่การเป็นมาตรฐานสากลและ ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำทางวิชาการ (Academic Leadership) ที่มีผลงานปรากฏเป็นที่ยอมรับ สาเหตุอาจเนื่องมาจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) ที่กำหนดศักยภาพหรือคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล ว่าควรเป็นผู้ที่

มีวิสัยทัศน์และสามารถนำโรงเรียนสู่การเป็นมาตรฐานสากล มีความเป็นผู้นำทางวิชาการ สามารถใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารและบริหารจัดการ สามารถใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสาร มีประสบการณ์อบรม ศึกษาคุณงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษานานาชาติ และบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ ปัจจุบันผู้นำองค์กรยุคใหม่ต้องเผชิญกับปัญหาที่หลากหลาย ภายใต้สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้นำจะต้องมีภาวะผู้นำ เพื่อพาองค์กรไปสู่เป้าหมายขององค์กรภายใต้สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ผู้นำต้องมุ่งเน้นการปรับภาวะผู้นำให้เอื้อต่อการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจที่เกิดขึ้นจากผู้ใต้บังคับบัญชาและเปิดโอกาสให้มีอิสระในการทำงานมากขึ้น ซึ่งจิตวิญญาณที่ผู้นำยุคใหม่ต้องมีคือ การมีวิสัยทัศน์ (Visionary) การมีความรักให้ลูกน้อง (Passionate) การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (Creativity) การมีความยืดหยุ่น (Flexible) มีความสามารถในการจูงใจ (Inspiring) มีการใช้นวัตกรรม (Innovation) มีความกล้า (Courageous) มีจินตนาการสูง (Imaginative) ชื่นชมการทดลอง (Experimental) มีความเป็นอิสระ (Independent) (การดี อนันต์นาวี, 2551 : 23) และธีระ ฐญาเจริญ (2550 : 46) ให้ทัศนะว่า การบริหารจัดการศึกษาจะบรรลุตามเป้าหมายของการศึกษา ย่อมต้องอาศัยความเป็นมืออาชีพของผู้บริหาร นั่นคือจะต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความรู้ความสามารถ และคุณธรรม จริยธรรมเป็นที่ยอมรับ ทั้งมีความฉลาดทั้งทางสติปัญญา ทางอารมณ์ และความฉลาด ทางคุณธรรม จึงจะนำไปสู่ความมีสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษา สอดคล้องกับ นิถัญชลาลันเหลือ (2554 : 66) ศึกษาโมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร ผลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักเรียนมีความเห็นสอดคล้องตรงกัน ว่าผู้บริหารยังไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารได้ดีขาดความมั่นใจ สอดคล้องกับ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2550 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า การสอนภาษาต่างประเทศยังไม่มีคุณภาพ ปัญหาที่พบคือ การสอนภาษาอังกฤษ และภาษาต่างประเทศของไทยยังไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร โดยเฉพาะภาษาอังกฤษแม้ปัจจุบันจะตื่นตัวมากขึ้น แต่ยังไม่ก้าวหน้าไปมากเท่าที่ควร เพราะทรัพยากรด้านบุคลากรสอนภาษาต่างประเทศนี้ขาดแคลนมาก ซึ่งควรได้รับการพัฒนา การพัฒนาสมรรถนะที่เป็นส่วนของความรู้และทักษะของแต่ละคน เป็นส่วนที่สามารถพัฒนาได้ไม่ยาก เพราะสามารถดำเนินการได้ด้วย

ด้านคุณภาพของปัจจัยพื้นฐาน โดยภาพรวม พบว่า มีความพร้อมทันสมัยเพียงพอ และเหมาะสม อยู่ในระดับมาก สาเหตุอาจเนื่องมาจากการคัดเลือกโรงเรียนเพื่อเข้าโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลใช้เกณฑ์การคัดเลือกโรงเรียนที่มีความพร้อมที่จะพัฒนาสู่ความเป็นมาตรฐานสากล เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ถึงใหญ่พิเศษ มีโครงการอื่นๆ ที่ดำเนินการมาก่อนหน้านี้

แล้วที่สนับสนุนให้มีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่ทันสมัยเพียงพอ ดังนั้นโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการจึงมีความพร้อมค่อนข้างมากในด้านความเพียงพอของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ห้องมัลติมีเดีย ห้องสมุด แหล่งเรียนรู้ ศูนย์วิทยบริการ รวมถึงมีกิจกรรมที่ส่งเสริมการอ่านการเรียนรู้และค้นคว้าอย่างหลากหลาย ทรัพยากรเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จของการบริหารงานสอดคล้องกับ ผลจากการวิจัยของจตุรงค์ ธนสีลังกูร (2554 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ทรัพยากรเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ และเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติของภาวะผู้นำสถานศึกษาของผู้อำนวยการโรงเรียน โดยหน่วยงานต้นสังกัดควรให้การสนับสนุนปัจจัยต่างๆ ที่เอื้อต่อการบริหารงาน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ โรงเรียนมีคอมพิวเตอร์เพียงพอสำหรับนักเรียนทุกคน และโรงเรียนมีห้องสมุด แหล่งเรียนรู้ ศูนย์วิทยบริการ (Resource Center) ที่มีสภาพแวดล้อมบรรยากาศเอื้อต่อการให้บริการ มีสื่อที่พอเพียงเหมาะสมทันสมัย มีกิจกรรมที่ส่งเสริมการอ่านการเรียนรู้และค้นคว้าอย่างหลากหลาย สาเหตุอาจเนื่องมาจากการคัดเลือกโรงเรียนเพื่อเข้าโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล ใช้เกณฑ์การคัดเลือกโรงเรียนที่มีความพร้อมที่จะพัฒนาสู่ความเป็นมาตรฐานสากล ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนชั้นนำ โรงเรียนยอดนิยม ซึ่งมีต้นทุนค่อนข้างสูง และได้รับการสนับสนุนจากโครงการอื่นๆ มาก่อน

เพื่อการศึกษาและการพัฒนาประเทศ การจัดระบบทรัพยากรและการลงทุนทางการศึกษาศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม เพื่อพัฒนาคนและสังคมไทย สาระสำคัญการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) กรอบการปฏิรูปข้อหนึ่ง คือพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาทุกระดับ/ ประเภท ให้สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพและพัฒนาแหล่งเรียนรู้อื่นๆ สำหรับการศึกษาและเรียนรู้ทั้งในระบบโรงเรียน นอกโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย เป้าหมายยุทธศาสตร์ คือ คนไทยและการศึกษาไทยมีคุณภาพ และได้มาตรฐานระดับสากล คนไทยใฝ่รู้ สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง รักการอ่าน และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ปี พ.ศ. 2553 มีการลงทุนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่เน้นการพัฒนาเนื้อหาสาระและบุคลากรให้พร้อมรองรับและใช้ประโยชน์จากระบบเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างคุ้มค่า ส่งเสริมให้เด็ก เยาวชน และประชาชนใช้ประโยชน์จากระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเชิงสร้างสรรค์อย่างชาญฉลาด เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ การขับเคลื่อนการศึกษาไทยสู่ประชาคมอาเซียน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนมีจำนวนครูที่มีความรู้ตรงสาขาวิชาที่สอนเพียงพอและมีอัตราส่วน ครู 1 คนต่อนักเรียนไม่เกิน 20 คน และโรงเรียนมีเครือข่ายอินเทอร์เน็ตแบบความเร็วสูงเชื่อมโยงครอบคลุมพื้นที่ของโรงเรียน สอดคล้องกับข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนที่พบว่า โรงเรียนมาตรฐานสากลส่วนใหญ่มีนักเรียนเฉลี่ยต่อห้อง 40 คน และจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนสตรีวิทยา พบว่า “โรงเรียนต้องจ้างครูมาสอนเกือบ 50 คน” ตรงกับข้อคิดเห็นของนักเรียนที่เห็นว่า “การให้ครูฝึกสอนหรือครูที่ไม่มีประสบการณ์

มาสอนในวิชาสำคัญ ทำให้การเรียนไม่ได้ผล” สอดคล้องกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ที่ สสวท. ได้วิเคราะห์จากตัวแปรต่างๆ ได้แก่ การขาดแคลนครูที่มีคุณวุฒิ ไทยขาดแคลนครูเพิ่มทุกวิชา การกวาดวิชาออกโรงเรียนได้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการเรียนรู้ ทำให้การคิดวิเคราะห์ของนักเรียน มีคะแนนลดลง (อภิชาติ ศรีภาค, 2555 : บทคัดย่อ) สำหรับประเด็นโรงเรียนมีเครือข่ายอินเทอร์เน็ต แบบความเร็วสูงเชื่อมโยงครอบคลุมพื้นที่ของโรงเรียน จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร และสนทนากลุ่มครู จะแสดงความคิดเห็นตรงกันว่า “มีคอมพิวเตอร์เพียงพอและมีเครือข่ายอินเทอร์เน็ตแบบความเร็วสูงเชื่อมโยงครอบคลุมพื้นที่ของโรงเรียน” แต่นักเรียนอธิบายว่า “มีบางจุดที่ใช้ไม่ได้ ส่วนใหญ่ จะเป็นห้องคอมพิวเตอร์ บริเวณอื่นไม่สามารถใช้ได้เนื่องจากต้องมียุทธศาสตร์ ” สำหรับโรงเรียน โพรสสัมพันธพิทยาคาร ผู้บริหาร กล่าวว่า “ที่โรงเรียนไม่มีการควบคุมการใช้อินเทอร์เน็ต ไม่มีรหัสผ่าน เพราะที่พัทยามีอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงครอบคลุมทุกพื้นที่”

3. การประเมินด้านกระบวนการ

ด้านการปฏิบัติตามแผนนโยบายการพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานสากลโดยภาพรวม พบว่า มีการปฏิบัติตามแผนนโยบายการพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานสากลอยู่ในระดับมาก สาเหตุอาจเนื่องมาจากโครงการนี้ มีการจัดเตรียมสื่อ เอกสาร คู่มือในการดำเนินงานที่ครอบคลุมทุกภารกิจ มีการอบรมเตรียมบุคลากรก่อนการดำเนินงาน และพัฒนาบุคลากรในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอยู่เนืองๆ รวมถึงโรงเรียนได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้หรือศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบ เป็นเครือข่ายด้วยตัวเอง มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ระดับโรงเรียน ระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่องโดยศึกษานิเทศก์ และมีการจัดเวทีสำหรับ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประจวบผลงานที่เกิดจากโครงการเมื่อสิ้นปีการศึกษา จึงทำให้ง่ายต่อการดำเนินงาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553 : 3) ได้ปรับแนวทางการดำเนินงานให้ สอดคล้องกับกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษา เพื่อสนองตอบต่อแนวทางการปฏิรูปการศึกษาใน ทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ พัฒนาคุณภาพครู ยุคใหม่ พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ ตลอดจนพัฒนาคุณภาพการบริหาร จัดการใหม่ โดยยึดหลักการสำคัญคือมุ่งสนับสนุนการทำงานลงสู่ระดับห้องเรียนและโรงเรียนให้ มากที่สุด แกไขการทำงานของโรงเรียนหากไม่สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมาย เพื่อให้ผู้เรียน ได้เข้าถึงบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพมากขึ้น ทั้งนี้ภายใต้การดูแลขององค์กรคณะบุคคล และ ความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาโดยใช้ข้อมูล ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเป็นฐานการพัฒนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และ โรงเรียน ตัดสินใจดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ภายใต้กรอบนโยบาย และเป้าหมายที่ส่วนกลางกำหนด ซึ่งจะส่งผล ให้เกิดการสร้างสรรค์ผลงาน (Creation) และการมีส่วนร่วมของชุมชน เอกชน องค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่น และสังคมทุกภาคส่วนอย่างกว้างขวาง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งเน้นการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของเขตพื้นที่การศึกษา และผลลัพธ์ทางการศึกษา โดย กำหนดนโยบาย กลยุทธ์ เป้าหมายความสำเร็จที่สำคัญ (Key Performance Indicators) กลไกและ บทบาทของหน่วยงาน ตลอดจนโครงการ/ กิจกรรม

สอดคล้องกับ วรเดช จันทรศร (2551 : 14) ที่ให้ทัศนะไว้ว่า นโยบายสาธารณะเมื่อ ถูกกำหนดขึ้นมาแล้ว สิ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อมาก็คือ การนํานโยบายสาธารณะนั้น ไปสู่ ภาควิปฏิบัติให้บังเกิดผล ซึ่งชี้ให้เห็นว่า ความสำเร็จของการนํานโยบายสู่การปฏิบัติส่วนหนึ่ง ย่อมขึ้นอยู่กับความร่วมมือ และการต่อต้านการเปลี่ยนแปลง ประเด็นนี้ วิโรจน์ สารรัตนะ (2553 : บทคัดย่อ) ให้ทัศนะว่า เมื่อวิเคราะห์โดยทฤษฎีเชิงระบบและความเป็นส่วนหนึ่งของระบบบริหาร ราชการแผ่นดินแล้ว โรงเรียนเป็นระบบย่อย (Subsystem) ของระบบใหญ่ หรือเป็นหน่วยย่อยหนึ่ง (Sub-unit) ของระบบบริหารราชการแผ่นดิน ที่ยังต้องเชื่อมโยงกับระบบการบริหารส่วนกลางอยู่ ดังนั้นบทบาทหน้าที่ที่สำคัญอีกประการหนึ่งของโรงเรียนก็คือ การนํานโยบายในรูปแบบต่างๆ จาก ส่วนกลางมาปฏิบัติให้บรรลุผล ซึ่งข้อมูลสารสนเทศที่เป็นนโยบายจากส่วนกลางนี้ จะทำให้ โรงเรียนมีความสะดวกในการปฏิบัติมากขึ้น เพราะการมีนโยบายที่กำหนดไว้เป็นแนวทางไว้ก่อน แล้ว จะทำให้ผู้บริหารโรงเรียนและผู้รับผิดชอบมีลักษณะการตัดสินใจแบบมีแนวทางให้ยึดถือ (Programmed decision making) อนึ่งโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล เป็นโครงการใหม่ ที่มี จุดประสงค์เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเข้าสู่มาตรฐานสากล ด้านจัดการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์เป็นภาษาอังกฤษ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด สาเหตุอาจเนื่องมาจากครูยังไม่สามารถสื่อสาร ด้วยภาษาอังกฤษได้ดี ขาดความมั่นใจ จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครู นักเรียน มีความเห็นสอดคล้อง ตรงกัน จากการลงพื้นที่พบว่า ส่วนใหญ่จะเป็นการสอดแทรกในการสอน คือ เรียกทับศัพท์ ผลิตภัณฑ์ เป็นภาษาอังกฤษ การสืบค้นเป็นภาษาอังกฤษ บางโรงเรียนใช้วิธีการสอนคู่กันทั้งครูไทยและครู ต่างชาติ โดยใช้แผนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่ครูต่างชาติทำขึ้นมา แต่ครูบางท่านให้ข้อคิดเห็นว่า “แค่สอนเป็นภาษาไทย เด็กก็ยังไม่รู้ ยังถ้าให้สอนเป็นภาษาอังกฤษ เด็กคงจะสอบ Gat Pat ไม่ได้ O-net ก็คงไม่ผ่าน และผู้ปกครองก็คงจะต่อว่าโรงเรียน”

4. การประเมินด้านผลผลิต

ด้านผลสำเร็จตามความคาดหวังของโครงการ โดยภาพรวม พบว่า โครงการ โรงเรียนมาตรฐานสากลมีผลสำเร็จตามความคาดหวัง อยู่ในระดับมาก สาเหตุอาจเนื่องมาจาก วัตถุประสงค์ของโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลที่มีความคาดหวังให้นักเรียนมีความเป็นเลิศ วิชาการ สื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา ล้ำหน้าทางความคิด ผลิตงานอย่างสร้างสรรค์ และร่วมกัน รับผิดชอบต่อสังคมโลก มีความเหมาะสมในระดับมาก สอดคล้องกับแนวนโยบายการจัดการศึกษา

ที่มุ่งสู่คุณภาพมาตรฐานสากล ทั้งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 (พ.ศ.2545) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) ที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2545-2559 แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2552-2559) สารสำคัญการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ปี พ.ศ. 2553 นโยบายด้านสังคมและคุณภาพชีวิต ด้านการศึกษา ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปสู่มาตรฐานสากล นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานปีงบประมาณ 2553 และนโยบายการขับเคลื่อนการศึกษาไทยสู่ประชาคมอาเซียน และปัจจัยพื้นฐานโรงเรียนมาตรฐานสากลมีคุณภาพในระดับมาก ด้านกระบวนการ พบว่า การปฏิบัติตามแนวนโยบายการพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล การปฏิบัติตามองค์ประกอบการบริหารคุณภาพ 7 หมวด โดยอยู่ในระดับมาก และการปฏิบัติตามแนวทางการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล อยู่ในระดับมากที่สุด จากผลการประเมินดังกล่าว ส่งผลให้ด้านผลผลิตอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของ Drucker (1989 : 183) และ McConkey (1983 : 237) ที่ให้ทัศนะว่า หลักการประเมินผลที่เน้นวัตถุประสงค์และผลงาน (Result-centered method) เป็นเรื่องของการกำหนดวัตถุประสงค์ไว้ล่วงหน้า เพื่อให้ผู้บริหารระดับต่างๆ ยึดถือเป็นแนวทางในการกระทำการกิจกรรมให้บังเกิดผลงานตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้นั้น โดยการกำหนดวัตถุประสงค์และการกระทำการกิจกรรมเน้นการมีส่วนร่วมจากบุคคลต่างๆ ในองค์กร ผลลัพธ์ หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นทันทีจากการดำเนินงาน หรือผลเบื้องต้น หรือผลที่เกิดขึ้นเนื่องมาจากกิจกรรม การปฏิบัติงาน หรือมาจากการดำเนินงาน เพื่อให้เด็กไทยได้เรียนรู้ถึงสิทธิของตนเองในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยได้เร่งผลักดันและดำเนินการในหลายด้านการอบรมภาษาอังกฤษให้กับครู เพื่อให้ครูยุคใหม่สามารถสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษ และใช้ ICT ได้ ซึ่งในยุคปัจจุบันระบบการศึกษาต้องรองรับความก้าวหน้า และจากการสนทนากลุ่ม นักเรียนที่ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรมีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นสองภาษาให้ชัดเจน และเพิ่มเวลาในการเรียนภาษาให้มากกว่านี้ ควรมีครูเจ้าของภาษามาสอนโดยตรงของแต่ละประเทศ และมีมาตรฐานเดียวกัน นอกจากนั้น เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2555 : บทคัดย่อ) ให้ทัศนะว่า การเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกในยุคปัจจุบัน ส่งผลให้ผู้คนในประเทศต่าง ๆ ต้องติดต่อสื่อสารระหว่างกันมากขึ้น ความเข้าใจในภาษาต่างประเทศ จึงกลายเป็นปัจจัยสำคัญที่คนยุคนี้ จำเป็นต้องได้รับการพัฒนา โดยสถาบันการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต้องเร่งสนับสนุนและพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะภาษาต่างประเทศ ที่มีใช้เพียงแค่ภาษาอังกฤษเท่านั้น แต่ยังรวมถึงภาษาต่างประเทศอื่นที่จำเป็นด้วย เช่น จีน ญี่ปุ่น เกาหลี เพื่อให้คนไทยสามารถใช้ทักษะภาษาต่างประเทศในการติดต่อการค้า การลงทุน การท่องเที่ยวและ

พัฒนาองค์ความรู้ รวมถึงการนำเสนอแนวคิดใหม่ที่คนไทยคิดค้นขึ้น อันเป็นการสร้างชื่อเสียงของคนไทยให้เป็นที่รู้จักในระดับนานาชาติมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ด้านบริบท จากผลการวิจัยที่พบว่า วัตถุประสงค์ของโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลที่มีความคาดหวังให้นักเรียนมีความเป็นเลิศวิชาการ สื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา ล้ำหน้าทางความคิด ผลิตงานอย่างสร้างสรรค์ และร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคมโลก โดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากทุกด้าน ดังนั้นโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงควรนำความคาดหวังดังกล่าวไปวางแผนดำเนินการอย่างเป็นระบบครบวงจร

2. ด้านปัจจัยนำเข้า จากผลการวิจัยที่พบว่า ครูผู้สอนในโรงเรียนมาตรฐานสากลมีคุณภาพในระดับมาก ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ครูสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร จึงควรใช้ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาขีดความสามารถในการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษของครู โดยการอบรมเชิงปฏิบัติการกับสถาบันสอนภาษาการทำงานร่วมกันกับเจ้าของภาษา และจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเจ้าของภาษาในระดับนานาชาติ โดยการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยเหนือ จากผลการวิจัยที่พบว่า ผู้บริหารในโรงเรียนมาตรฐานสากลมีคุณภาพในระดับมาก ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือผู้บริหารมีวิสัยทัศน์และสามารถนำโรงเรียนสู่การเป็นมาตรฐานสากล จึงควรมีการสำรวจความรู้ผู้บริหารด้านความเป็นสากล โดยทำเป็นระบบการคัดเลือกผู้บริหารที่จะย้ายมาดำรงตำแหน่งในโรงเรียนมาตรฐานสากล จากผลการวิจัยที่พบว่า ผู้บริหารสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด จึงควรใช้ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาขีดความสามารถของผู้บริหารด้วยการทำข้อตกลงกับประเทศในกลุ่มอาเซียนและนานาชาติ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในทุกเรื่อง จากผลการวิจัยที่พบว่า ด้านคุณภาพของปัจจัยพื้นฐาน โดยภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับมาก ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือครูที่มีความรู้ตรงสาขาวิชาที่สอน จากผลการวิจัยที่พบว่า โรงเรียนมีจำนวนครูที่มีความรู้ตรงสาขาวิชาที่สอนเพียงพอและมีอัตราส่วน ครู 1 คน ต่อนักเรียนไม่เกิน 20 คน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด จึงควรใช้ยุทธศาสตร์เรียนมากขึ้นสอนน้อยลง ให้ครูปรับการเรียนเปลี่ยนการสอนเป็นใช้สื่อเทคโนโลยีให้มากขึ้น เพราะโรงเรียนมีสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยและเพียงพอ

3. ด้านกระบวนการ จากผลการวิจัยที่พบว่า ด้านการปฏิบัติตามแผนนโยบายการพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานสากลโดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก จึงควรใช้ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการเชิงระบบโดยเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการวางระบบ และ

ตัดสินใจ จากผลการวิจัยที่พบว่า ด้านการปฏิบัติตามองค์ประกอบการบริหารคุณภาพ 7 หมวด โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก จึงควรใช้ยุทธศาสตร์การพัฒนานุเคราะห์ให้มีความรู้ ความชำนาญ ในการนำระบบคุณภาพไปใช้ อย่างเป็นรูปธรรม เป็นวาระของโรงเรียน และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง จากผลการวิจัยที่พบว่า ด้านการปฏิบัติตามองค์ประกอบการบริหารคุณภาพ 7 หมวด ด้านการจัดทำแผนกลยุทธ์ระยะ 3 ปี ที่มุ่งสู่มาตรฐานสากล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด จึงควรใช้ยุทธศาสตร์การวางแผนกลยุทธ์ การดำเนินการตามกลยุทธ์ การกำกับติดตาม และการรายงานผล จนเกิดเป็นวัฒนธรรมองค์กร จากผลการวิจัยที่พบว่า ด้านการปฏิบัติตามแนวการจัดการเรียนการสอน เทียบเคียงมาตรฐานสากลโดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จึงควรใช้ยุทธศาสตร์การพัฒนาหลักสูตรสาระเพิ่มเติมความเป็นพลโลกเป็นวิชาหลัก โดยคำนึงถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรม ความหลากหลายทางภาษา เพื่อให้เป็นหลักสูตรมาตรฐาน

4. ด้านผลผลิต จากผลการวิจัยที่พบว่า โครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลมีผลสำเร็จตามความคาดหวัง อยู่ในระดับมาก จึงควรใช้ยุทธศาสตร์ การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งสู่มาตรฐานสากลในทุกโรงเรียน ทุกระดับชั้น โดยใช้ระบบการเทียบเคียง จากผลการวิจัยที่พบว่า โรงเรียนมาตรฐานสากลมีผลสำเร็จตามความคาดหวังของโครงการ อยู่ในระดับมาก ด้านร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคมโลก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด จึงควรใช้ยุทธศาสตร์เชิงรุก จัดเวทีการแข่งขันในระดับประเทศ ให้นักเรียนได้มีโอกาสพัฒนาโครงการงานโลกศึกษา และผลงานด้านอื่นๆ ในระดับสากล

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความสำเร็จของโรงเรียนมาตรฐานสากลในเขตพื้นที่การศึกษาอื่น
2. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสิ่งที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการของโรงเรียน มาตรฐานสากล